מ) [שבועות כ:], ב) [לקמןכח.], ג) [לקמן כח. לג:], ד) לקמן כח., ה) מגילה כא:, ו) [צ"ל יהא אחד קורא כך אימא במגילה], ז) ניומא לט. מד: מנחות עו: פו: פח: פט. חולין מט: עו.], ה) [לעיל ח. י: ע"ו ק.ו, ע) וכ"ב סד.], י) מכאן ראיה שפרק אנדרוגינוס אינו מן המשנה ודלא כסמ"ג עי' בהגהת

תורה אור השלם ו. זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת ? שמור את יום השבת 2 שְׁבּחוּ אֶתֹניום תַּשְּבְּוּנ לְקַדְּשׁׁ בַּאֲשֶׁר צִּוְּךְּ יְיָ אֱלֹהֶיף: דברים ה יא 3. עֲשַׂה לְךְּ שְׁתֵּי כ. צָשָּׁה לְּךְּ שְּׁנֵּרְ חֲצוֹצְרְת כָּסֶף מִקְשָׁה תַצִשֶׁה אֹתָם וְהִיוּ לְךְּ למקרא העדה ולמסע

4. בַּחֲצֹיצֶרוֹת וְקוֹּל שׁוֹפֶּר ָּדָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יִיָּ: תהלים צח ו

הגהות הב"ח (ה) גמ' ור"ח בן תרדיון בסיכני וכשבה הדבר הצל : סכמים

גליון הש"ם גם' אלא תרתי קלי כו' מתרי גברי. עי׳ סוטה דף לט ע״ב תד״ה עד שיכלה:

מוסף רש"י תקע בראשונה. פשוטה שלפני התרועה תקע כדרכה (לקמן לג:) פשוטה שלפני תרועת המלכיות בשניה. מקיעה של אחו בשניה. התרועה משך כשתים לנאת נה ידי שתים, שהיה לריך לעשות זו אחר זו, פשוטה שלאחריה דמלכיות ופשוטה ידי פשוטה שלפני תרועת הזכרונות שעתיד עליו לחקוע תיכף לזו (לקמן לתקוע מיקי טון ליקונה אלא בידו אלא אחת. דפסוקי מקיעה אחת לשמים לא מפסקיע אחת לקמן לגי). אם קול שופר שמע. בלא קול הנרה (לקמן כח.). ואם קול הברה שמע. עס קול השופר (שם). ובלבד וכו' ושנים מתרגמין. וכל שכן שאין שנים קורין וטעמא משום דתרי קלי לא משתמעי (מגילה בא:). התורה חסה על ממונז של ישראל. בתורת כהנים נפקא לן מולוה הכהו ופנו את הבית בטרם יבא הכהן לראות את הנגע ולא יטמא וגו' (ויקרא יד)

ומשך נשניה לשתים. לפי שהיה לריך לתקוע כאן ב' תקיעות רלופות אחת לפשוטה לאחריה דמלכיות ואחת לפשוטה לפניה דוכרונות: בור ודות חדא נינהו שאלא שהבור בחפירה והדות בבניין על הקרקע לישטרנ"א בלע"ז: פיטם. חבית גדולה פונטו"ו בלע"ו: מחד גברת. דומית דוכור ושמור: הא לא דמיא. הא מילתא דשופר לא דמיא אלא לסיפא: י׳ קורין. וי׳ קולות יש כאן שאי אפשר להם ללמלם דיבורם בתיבה אחת שלא יהא אחד לאחור ואחד לפנים: דחביבה עליה. חדשה היא לו: **התורה חסה.** דכתיב (ויקרא יד) ולוה הכהן ופנו את הבית שלא יטמאו כלי חרם שבתוכו שאין להם טהרה במקוה: למיעבד עובדת. בחלולרות ושופר: מקום שיש שופר. כגוז ר״ה ויובל: מהום שיש חלולרות. כגון תעניות: וכך הנהיג. כמשנתינו שופר וחלולרות: נשערי מורה ובהר הבית. חדא מילתא היא בשערי מזרח בהר הבית וי״א בשערי מזרח בעזרת נשים: בותני' שופר שנסדק ודבקו. בדבק שקורין גלו"ד: פסול. דהוה ליה כשני שופרות: גמ'

ופיו מלופה זהב כו' במקום הנחת פה פסול. שהתקיעה בזהב ולח

בשופר: לכך מאריך בשופר. תירולא הוא: וממילא כו'. דמה לי

סוף בלא תחילה ומה לי תחילה בלא סוף ומשום דבעי לאותובי

אתרוייהו דייק הך דיוקא: מקע בראשונה. בפשוטה שלפני התרועה:

ופיו מצופה זהב: והתניא "ציפהו זהב במקום הנחת פיו פסול שלא במקום הנחת פיו כשר אמר אביי כי תנן נמי מתניתין שלא במקום הנחת פה תנן: ושתי חצוצרות מן הצדדים: ותרי קלי מי משתמעי והתניא 11גבור בושמור בדיבור אחד נאמרו מה שאין הפה יכולה לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע לכך מאריך בשופר למימרא דכי שמע יסוף תקיעה בלא תחילת תקיעה יצא וממילא תחילת תקיעה בלא סוף תקיעה יצא ת"ש תקע יבראשונה ומשך בשניה כשתים אין בידו אלא אחת אמאי תיסלק ליה בתרתי פסוקי תקיעתא מהדדי לא פסקינן ת"ש יהתוקע לתוך הבור או לתוך הדות או לתוך הפיטם אם קול שופר שמע יצא ואם קול הברה שמע לא יצא אמאי ליפוק בתחילת תקיעה מקמי דליערבב קלא •אלא תרתי קלי מחד גברא לא משתמעי מתרי גברי משתמעי ומתרי גברי מי משתמעי והא תניאס יבתורה אחד קורא ואחד מתרגם יובלבד שלא יוהו שנים קורין) ושנים מתרגמין הא לא דמיא אלא לסיפא דבהלל דובמגילה אפילו עשרה קורין אלמא כיון דחביב יהיב דעתיה הכא נמי כיון דחביב יהיב דעתיה ושמע אלא למה מאריך

בשופר לידע שמצות היום בשופר: ובתעניות בשל זכרים כפופין ופיו מצופה כסף: מאי שנא התם דוהב ומ"ש הכא דכסף איבעית אימא כל כינופיא דכסף הוא דכתיב נעשה לך שתי חצוצרות כסף ואיבעית אימא ״התורה חסה על ממוגן של ישראל התם גמי נעביד דכסף אפילו הכי כבוד יו"ם עדיף רב פפא בר שמואל סבר למיעבד עובדא כמתניתין אמר ליה רבא ילא אמרו אלא במקדש תניא נמי הכי במה דברים אמורים במקדש אבל בגבולין מקום שיש חצוצרות אין שופר מקום שיש שופר אין חצוצרות וכן הנהיג רבי חלפתא בציפורי ורבי חנניא בן תרדיון בסיכני וכשבא 🕫 דבר אצל חכמים אמרו לא היו נוהגין כן אלא בשערי מזרח ובהר הבית בלבד אמר רבא ואיתימא רבי יהושע בן לוי מאי קראה דכתיב יבחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' לפני המלך ה' הוא דבעינן חצוצרות וקול שופר אבל בעלמא לא: שוה היובל לר"ה לתקיעה ולברכות כו': א"ר שמואל בר יצחק כמאן מצלינן האידנא זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון כמאן כרבי אליעור דאמר יובל לר"ה לתקיעה מתיב רב עינא שוה יובל לר"ה לתקיעה ולברכות והא איכא זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון דבר"ה איתא וביובל ליתא כי קתני אשארא רב שישא בריה דרב אידי מתני הכי א"ר שמואל בר יצחק הא דתנן שוה היובל לר"ה לתקיעה ולברכות כמאן דלא כרבי אליעזר דאי רבי אליעזר כיון דאמר בתשרי נברא העולם הא איכא זה

מלד אחד אין זה שני שופרות ותימה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון דבר"ה איתא וביובל ליתא כי קתני אשארא: כהני' ישופר שנסדק ודבקו פסול ידיבק שברי שופרות פסול דאם נחלק לגמרי היינו דבק שברי שופרות ולכך נראה דנסדק מלד אחד לארכו על פני כולו ולפי שאין ניקב שם שופר עליו וכ"ש דבק שברי שופרות אלא זו ואין לריך לומר זו קחני א"נ יותר סופו להפרד כשנסדק מלד אחד ודבקו משאם עשה שופר אחד של חתיכות והוי שם שופר עליו טפי קא משמע לן ודבק שברי שופרות נמי לא מיפסיל מטעם שנים ושלשה שופרות אלא דאין זה קרוי שופר אי נמי משום דכתיב (ויקרא כה) והעברת דרך העברתו כי היכי דפסלינן הפכו ותקע בו משום דבעינן דרך

העברתו ואפילו נפסל מטעם משום שנים ושלשה שופרות אין השיא כלום:

לזה הפירוש. ת"ש התוקע לתוך הבור או לתוך הדות כו". ושנינן תרי קלי מחד, כגון שמור וזכור שנאמרו מפי הגבורה תרי כחדא לא משתמעי אלא יונון הומה או זונון הזהר טו. השביבן הדיקרי מחוק באון שהיה הומה שהמהר שפי ההביה הדירות היה את משהביה אתא הני כאות ומופת, אבל הרי קלי מתרי משתמעי, בתרגיא בהלל ובמגילה אפרי ז'י קורין ז'י מתרגמין, אלמא כיון דחבים: עליה יהיב דעתיה ושמע. הכא נמי גבי שופר וחצוצרות יהיב דעתיה ושמע. וא"כ למה מאריך בשופר להודיע שמצות היום בשופר. ש"מ דשופר ביד אחד וחצוצרות ביד אחרים ותוקעין בהן. והני מילי במקדש, כדתניא בד"א במקדש אבל פן סוטמה מחום אות היא היא של היא של היא מאר מי של היא של היא באר מה מה אין היא מה היא קרא בתוצבות וקול שופר היע בגבולין מקום שיש שופר אין בו חצוצבות וקום שיש שופר היעו לפני המלך ה', [לפני המלך ה'] בעינן בחצוצבות וקול שופר אבל בגבולין לא. שוה יובל לר"ה להקיעה ולברכות. פ"י, בעינן ט' תקיעות וברכות מלכיות ווכרונות ושופרות?), כך מתפללין ביובל ביוה"כ. כמאן מצלינן בר"ה זה היום תחלת מעשיך, כר" אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם. ומותבינן והא תנן שוה יובל לר"ה להקיעות ולברכות, והאיכא זה היום תחלת מעשיך. ר' יהודה אומר בראש השנה תוקעין בשל זכרים וקיי"ל כוותיה. [מתני"] שופר שנסדק ודבקו פסול כו".

מכל בי היקר לי היקר לי מו מעמה לן שאמרה חורה להחמין שלא יראה הכהן את הנגע ולא יאמר טמא עד שיהא אמר ר' מחלר וכי מה מעמה לן שאמרה חורה על כלי חרס ופכו, שאין הכלים נפנין, וא"מ כלי עליו בגדיו ומחכת, מטבילן והם טהורים, ועל מה חסה חורה על כלי חרס ופכו, שאין להן טהרה אלא שבירה, וכל כך חסה חורה על ממוען של לרי עין (שהרי לרעת באה עליו בעבור שהוא לר עין כדאיתא במדרש ובא אשר לו הבית, מפי' מהרש"ל, ק"ו על ממוען של לדיקים (חודיו מה: ובעי"ז יוחא לש).

ל"ח סי' תקפו סעיף טו: יד ב ג מיי' פי"ב מהלי תפלה הלכה יא טור אבל שנים לא. והא דאמרינן בפ"ק דב"ב (דף טו. ושם) שמונה פסוקים שבתורה יחיד הורא אותם לא שלא יהרא אחר עמו ש"ע א"ח סי' קמא סעיף ב: דא״כ כל התורה נמי אלא שלא יחלקום לשנים זה ארבעה וזה ארבעה ומה שנוהגין לקרות שנים בתורה סמכו

C1.

בתורה אחד קורא. פירוש לבדו ואחרי כן המתרגם מתרגם

אמתני' דפרק בתרא דבכורים י

(משנה ז) דתנן בראשונה כל מי שיודע

לקרות קורא וכל מי שאינו יודע

לקרות מקרין אותו נמנעו מלהביא

בכורים התקינו שיהיו מקרין את מי

שהוא יודע ואת מי שאינו יודע:

במאן מצלינן זה היום תחלת

כרבי יהושע כדחמרינן בפ"ק (דף יב.)

לתקופה כר׳ יהושע ואומר ר״ת דקי״ל

כרב עינא דפריך משוה יובל ורב

עינא ה"ק והא איכא זה היום תחלת

מעשיך דאיתיה בראש השנה וליתיה

ביובל אלא ודאי הא דאמרינן ליה

לאו משום ברייתו של עולם אלא

משום תחלת מעשה דין שהעולם

נדון בו להתקיים או לאו וזה שייך

נמי ביוה"כ דיובל דהוקש לר"ה כדלקמן

בפרק בתרא (דף לד.) י (אבל בשאר

יומי לא) ואע"ג דמשני ליה שפיר רב

עינא לא הדר ביה ומיהו לאידך

לישנא קשיא דקאמר מתני׳ דלא כר״א

סוה ליה לשנויי דוה היום תחלת

מעשיך לאו אבריאת עולם קאי ומה

שיסד ר"א הקליר בגשם דשמיני

עלרת כר"ה דחמר בתשרי נברה

העולם ובשל פסח יסד כר׳ יהושע

אומר ר"ת דאלו ואלו דברי אלהים

חיים ואיכא למימר דבתשרי עלה

במחשבה לבראות ולא נברא עד ניסן

ודכוותה אשכחן בפרק עושין פסין

(עירובין דף יח. ושם) גבי אדם שעלה

במחשבה לבראות שנים ולבסוף לא

נברא אלא אחד:

במאן דלא כר' אליעזר. מימה

דהתניא לקמן בפרק בתרא (דף ל.)

שוה יובל לר"ה לתקיעה ולברכות

אלא שביובל תוקעין בין בב"ד

שקדשו את החדש בין בב"ד שלא

קדשו את החדש וכל יחיד ויחיד חייב

לתקוע: שופר שנסדק ודבקו

פסול. פי׳ בקונטרס דהוה ליה כשני

שופרות משמע שר"ל שנסדק לגמרי

שנחלק לב׳ חתיכות שאם היה מחובר

הא ע"כ לא שוו לכל מילי

מעשיך. תימה הא קי"ל

לבדו ולא שנים קורין יחד ומתרגמין יחד:

מו ד טוש"ע א"ח סי" תפח סעיף ב וסי׳ תרמד סעיף ב: מז ה מיי׳ פ״ב מהלכות מגילה הלכה ז טור ש"ע מענית הלכה ד: מענית הכנה 7. יח ז מייי פ״א מהלכות שופר הלכה ה סמג עשין מב טוש"ע א"ח סי

> לעזי רש"י צישטרנ"א . [אישקריינ"א]. מרתף. [א'שקו "ב אן. ביייק. פונטו"ן. חבית גדולה. גלו"ד. דבק חזק.

תקפו סעיף ח: ים ח מיי׳ וסמג

טוש"ע שם סעיף י:

רבינו חננאל ופיו של שופר מצופה זהב. ואוקימנא שלא

במקום הנחת פה. אבל

במקום הנחת פה פסול הוא אותו השופר. ושתי חצוצרות מן הצדדין כו'. ואקשינן ותרי קלי מי משתמעי, כלומר איפשר לאדם לשמוע שני קולות וזכור בדבור אחד נאמרו מה שאין הפה יכול לדבר ולא אוזן יכול לשמוע, ופרקינן מאריך בשופר כדי לצאת . החובה בקול השופר. ואקשינן הנה b) כיון שהאריך בשופר סוף שהארץ בשופו טוף. תקיעה יצא בלא תחלת תקיעה, למימרא דשמע סוף תקיעה בלא תחלת תקיעה יצא, והתנן תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים אין בידו אלא אחת. פירוש, תקע תר״ת תקיעה תרועה תקיעה רוצה תר"ת אחר, נמצא תקיעה של סוף תר״ת הראשון ותקיעה שהיא התחלת תר״ת השני סמוכות להדדי. עכשיו אם משך בסוף התקיעה האחרונה ב׳ תקיעות אין בידו אלא אחת, כי אין מפסיקין הסוף מן [ה]התחלה ולא עלה בידו אלא תר״ת אחת. ופרקינן פסוקי תקיעתא חדא לתרתי לא . פסקי, ולעולם שמע תחלת תקיעה בלא סוף תקיעה, או סוף תקיעה בלא תחלת או סוף תקיעה בלא תחלת תקיעה יצא. ויש אומרים היה צריך תר"ת ותקע תקיעה ומשך בתרועה כדי תרועה ותקיעה, אין בידו אלא תקיעה אחת.

א) לכאורה צ"ל כיון דמה שהאריך בשופר אינו אלא סוף תקיעה וכו׳. ב) אולי צ"ל וזכרונות ושופרות שמתפללין בר"ה כך מתפללין.